

Pyramida v Cholule se španělským kostelem na vrcholku

Autor: Mars Ultor

Vedle fascinujících megalitických kultur se v Indonésii a v jihovýchodní Asii nacházejí také stupňovité pyramidy a mohyly. Nerozumím tomu, jak je možné, že stupňovitá pyramida je takto univerzálně a globálně rozšířeným stavebním tvarem. Je snad pyramida natolik intuitivní tvar, že k němu dospěje každá civilizace či tradice na určitém stupni svého materiálního vývoje? Existuje v lidských duších nějaká časem a prostorem neomezená touha stavět tří-, sedmi- a devítistupňové pyramidy?

V jihovýchodní Asii se nachází pyramid či pyramidálních staveb celá řada a mnohé jakoby z oka vypadly svým protějškům na opačné straně Pacifiku:

Vlevo šivaistický chrám **Baksei Chamkrong** v Kambodži (10. století), vpravo májské město **Tikal** v Guatěmale, tzv. Pyramida č. II neboli „Chrám masek“ (rovněž 10. století)

Vlevo májská pyramida v **Copánu** v Hondurase (8. století), vpravo hinduistický pyramidální chrám (candi) **Sukuḥ** na Jávě z období Maḍḍapahitu (15. století); prapodivných paralel mezi hinduistickým jihovýchodem a předkolumbovským Mexikem jsou desítky; v Copánu se nacházejí též kamenné plastiky želv, které hledí k severu, stejně jako v čínském lidovém náboženství želva symbolizuje sever a v hinduismu ji odpovídá Kúrma avatár

*Hinduistický chrám (prasad) **Kaôh Ké** v Kambodži z období Khmerské říše (10.století)*

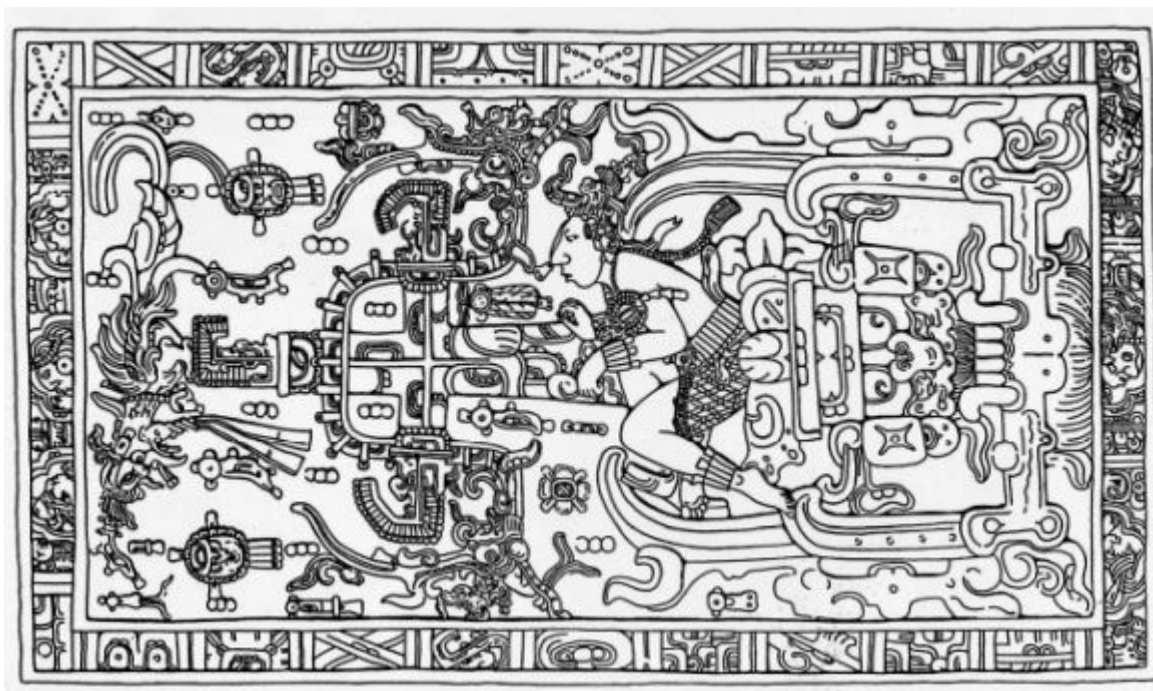
*Májská pyramida v **Chichén Itzá** v Mexiku (pravděpodobně 7. století nebo mladší)*

Ne, že bych snad skutečně věřil na nějaké transpacifické migrace a podobné věci, i když ani to nemůžeme vyloučit. Spíše to vidím tak, že dva proroci či mystikové, vzdálení v čase i v prostoru nakonec objeví totéž, aniž by se přitom mohli nějak vzájemně ovlivnit nebo jeden od druhého „přebírat“. Vždyť pravda je jen jedna a co by měl ten druhý asi objevit „jiného“?

Je zřejmé, že jestliže je hinduismus souborem tradic, kde se nejvíce rozkošatěl strom metafyziky, noetiky, mýtografie a náboženské filosofie, bude hinduismus vykazovat paralely se všemi tradicemi, které existují, a tyto tradice budou interpretovatelné „hinduisticky“.

*Vlevo olmécká stéla (lokalita La Venta), v níž Erich von Däniken viděl indiánského kosmonauta, zatímco archeologové historicky první zobrazení hadího boha (v nahuatlu Quetzalcoatl, májsky Kukulcán); vpravo Višnu – Bůh v aspektu udržovatele světa – se svými atributy a zářivým Brahmou vystupujícím na květu lotosu z pupku; Višnuovo i Kukulcánovo lože tvoří kosmický had Séša; olméckou stélu porovnával s vyobrazením Višnu již **Joseph Campbell***

Sarkofág májského krále Pakala z Palenque (Chrám nápisů); vyobrazení, v němž Erich von Däniken ve svých Vzpomínkách na budoucnost (1968) viděl májského pilota létajícího prostředku; soudobá archeologie vidí krále stoupajícího na klasu kukuřice do nebes (nutno sarkofág nahlédnout pootočený o 90° po směru hodinových ručiček), Joseph Campbell viděl mexickou obdobu boha Višnu, jemuž vystupuje z pupku světový strom coby axis mundi a na jeho vrcholu sedí pták (o symbolismu stromu a ptáků, známém z Rgvédu, Mundakópanišadu a Svétášvatarópanišadu níže) 1]

Malá vsuvka: „Vaišnavistická“ ikonografie má jakési výhonky i v buddhismu a křesťanství. Buddha je koneckonců v mainstreamovém vaišnavismu považovaný za devátého Višnuova Déšavatára. Krista, Boha sestoupivšího na zemi, lze interpretovat taktéž, sanskrtský pojem avatára koneckonců znamená toliko sestoupení z nebes (...i sšedšaho s nebes i voplotivšahosja ot Ducha svjataho i Marii divy i vočelovičšasja...).

Vlevo luxusní slonovinový hřeben z Bavorska (13. století); proroku Jišajovi obvykle vychází z pupku strom coby axis mundi s Bohorodicí a Kristem; zdroj: Wikimedia Commons; zvědavý čtenář nechť zadá do Googlu heslo „Tree of Jesse“ a nahlédne například výjev z Basiliky Saint-Quentin (**Wikipedia**), nepoučený hinduista by viděl nejspíš Brahma na květu lotosu vycházejícího z Višnuova pupku 2]; vpravo Buddha na hadím loži; podle legendy jej přikryl během bouřky při meditaci nága Mučalinda

Souboj Garudy a Nágy na vlajce Mexika je vzpomínkou na starý aztécký mýtus o založení Tenochtitlánu; mýtus o založení Tenochtitlánu samotný velmi připomíná zakladatelský mýtus Delf,

Krakova či Trutnova, kde solární bůh či hrdina přemohl hada (draka); zakladatelem čínské civilizace je naopak samotný had (hadí král Nágárádža nebo spíše Dračí císař)

Souboj hada s orlem, respektive spojená figura okřídleného hada je opět snad universálním a všelidským mýtickým motivem, existuje nejen v hinduismu (René Guénon by jistě připomněl Hermův caduceus), ale i u „přírodních národů“:

„Papuánci věří, že smrt přichází na člověka proto, že v dávných dobách vyhrál bájný Pták souboj s legendárním Hadem. Kdyby byl zvítězil Had, člověk by zůstal nesmrtelný a po určitém čase by vyměňoval kůži.“

Arnošt Černík v doslovu knihy Heinricha Harrera *Přicházím z doby kamenné*

Velmi podobný mýtus o Duhovém hadu mají i domorodí Australci; jeho zkamenělou podobou je pohoří MacDonnell Ranges v centrální Austrálii, stejně jako na Nové Guineji rozsáhlé pohoří s názvem Vysočina (výpotkem bájného hada je pak novoguinejská ropa). Křesťanským ohlasem téže symboliky je snad souboj okřídleného archanděla Michaela s hadem či drakem symbolizujícím Satana z Apokalypsy.

Olmécká soška z lokality La Venta známá jako El gobernador sedící v jógické pozici sukhasana s rukama v pozici gjan múdra; podobných olméckých „jogínů“ ve všelijakých ásanách bychom našli velmi mnoho

Závěrečná bizarnost:

*Vlevo olmécká nádoba se sloní hlavou, na kterou upozornil ruský záhadolog Zecharia Sitchin (**zdroj**); prý je vystavena v Museo de Antropología de Xalapa; vpravo „mexický Ganeša“, figurka slona z klasického období (**zdroj**); chobotnatci kdysi v Latinské Americe skutečně žili, ale vyhynuli hluboko v posledním glaciálu; jeden má na tapíra jihoamerického příliš velké uši, druhý zase příliš dlouhý chobot. Nemůže figurka vpravo snad být kolibřík? Kde se to v Mexiku vzalo?*

Poznámky:

1] „Dva ptáci, druhové pevně spolu spojení, přilnuli k témuž stromu. Jeden z nich pojídá sladké fíky, druhý nejí a přihlíží. Na stejném stromě se duše upadlá do bezmoci rmoutí oblouzena; když spatří druhého, pána, který je obdařen, a jeho velikost, pozbuďte zármutku.“ (Švétašvatarópanišad 4, 6 – 7 v překladu Dušana Zbavitele)

2] „I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce.“ (Izajáš 11, 1 podle ČEP)